

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Polgármestert...!

Angel István dr.-t, az interimár bizottság elnökét, egy belügyminiszteri távirat sürgősen Bucurestibe rendelte. Nem tudjuk, vajjon Angel István bucuresti-i útja összefüggésben van-e az aradi polgármester-válsággal és az új városi tanács megalakulásával, annyi azonban bizonyos, hogy ezt a hónapok óta vajdó problémát végre már dűlőre kell hozni. Az interimár bizottságnak a hatásköre a törvény értelmében tudvalevőleg rendkívül korlátozott és így nem dönthet a város komoly, lényegbevágó ügyeinek elintézésére fölött. Ha tehát a belügyminisztérium még most, a tizenkettedik órában sem nevez ki polgármestert a város élére, ez azt jelenti, hogy a már hetek, hónapok óta veszteglő fontos és égetően sürgős városi ügyek elpenészednek, mert egyrészt az interimár bizottság nem nyulhat a dolgok lényegi elintézéséhez, másrészt pedig az új városi tanács sem kezdheti meg régen várt működését.

Pedig sok olyan fontos városi ügy vár halaszthatatlanul sürgős elintézésre, amely már eddig is nagy károkat okoz a késedelmezés miatt. Január közepén vagyunk már és az 1927. évi városi költségvetés, amelynek még a múlt év december elsején miniszterileg approbálva, teljesen készen kellett volna lennie, még a mai napig sem kerülhetett tárgyalás alá. Az új tanácsra vár a város pénzügyi helyzetére oly döntő jelentőségű külföldi kölcsön ügyének elintézése és ugyancsak megoldatlanul vergődik az ideiglenesség kártevő bizonytalanságában a közúti közlekedés alapos és sürgős reformálásának kérdése is.

Amikor a kormány feloszlatta a városi tanácsokat, bizonyára volt valami célja ezzel a lépéssel. Talán az, hogy a maga — pártszempontból — megbízható embereit ültesse a tanácsstermek zöld asztalához, talán más célok vezették a feloszlatast elrendelő okmányok aláíróinak a kezét. Azt azonban semmiesetre sem akarhatta a kormány, hogy egy nagy város hónapokig vezető nélkül maradjon és annak a sokezer polgárnak existenciáját érintő ügyei elsorvadjanak. Mert most — józan szemmel mérlegelve a dolgokat — az a helyzet, hogy Aradváros hajója itt áll kormányos, vezető személyzet nélkül és körülötte sürgető erővel csapkodnak a veszélyes, elnyeléssel fenyegető hullámok. Ebben a hajóban adófizető polgárok tizezrei vannak, akiknek sorsa azonos a hajó sorsával. Tág lelkiismeret és nagyfokú indolencia kell ahhoz, hogy a város hajóját így hosszú ideig irányító kezek nélkül hagyják.

Szinte százalmas látvány, ahogyan a hatáskör nélküli interimár bizottság küzd ezzel a mindegyre növekvő tengeri kígyóval. Érzik, hogy el kell intézni ezt a kérdést, de egyszerűen azt is tudja, hogy korlátozott működési körén belül el nem intézheti. Ideiglenes megoldások után kapkod tehát és közben az évtizedek óta a város fejlődése köré tekerődő tengeri szörnyeteket még leküzdhetlenebbé teszi. De ezenkívül is minden olyan városi ügy, amelynek elintézésére hosszabb időre hat ki és a város eminens érdekeit tangálja, ott porosodik a tisztviselők asztalfiókjaiban.

A város közönsége fegyelmezett érzéssel vette tudomásul annakidején az aktív tanács feloszlatast, az új választások kiírását és kissé bosszusan ismét az urnák elé járult. Hosszu idő telt el, amíg az új tanács megalakult és megválasztotta a három polgármesterjelöltet. Azóta semmi sem történt. Se polgármestertünk, se városi tanácsunk nincs.

Averescu cáfolja a kormány átalakítását.

Mindössze Hanibal Teodorescu kap tárcát. — Manoilescu államtitkár tokiói követ lesz. — A kormány álláspontja a párisi döntésről.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A parlament mindkét háza január 20-án ül össze. Holnap délután minisztertanács lesz Averescu tábornok elnöke alatt, aki ma reggel érkezett vissza Turmu-Severinből a fővárosba. A holnapi minisztertanács a parlament munkaprogramját fogja megállapítani. Elsőnek a CFR. adminisztrációjának reorganizálásáról, szülő törvényjavaslatot terjesztik a Ház elé.

Averescu tábornok ma délelőtt a sajtó képviselőinek nyilatkozott a kormány átalakításával kapcsolatban elterjedt hírekről, amelyek a bucuresti-i, különösen az ellenzéki lapok állandóan felszínen tartanak. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány átalakítása, vagy átszervezése mindig azt jelenti, hogy az illető kormány helyzete ingatag. A kormány azonban erősebb, mint valaha, szó sincs tehát átalakításról, vagy átszervezésről. Egyedül arról lehet szó, amit ő már régen hangoztat, hogy szívesen látná a kormányban Hanibal Teodorescut. Nem jelent azonban átalakítást, ha a kormány valamelyik tagja lemond, vagy pedig valamelyik üres tárcát betöltik. Lehetséges, hogy a kormány egyik, vagy másik tagja különleges missziót kap, de ezekhez messzemenő, főként politikai kombinációt fűzni nem lehet.

A délutáni lapok a miniszterelnök nyilatkozata alapján egész sor kombinációt vetnek fel. Arra vonatkozólag, hogy kinek a helyét fogja Hanibal Teodorescu betölteni, a legtöbben Goldis és Lapedatu nevét emlegetik, akik valószínűleg távozni fognak a kormányból. Általános vélemény szerint Manoilescu diplomáciai szolgálatba lép és az utonnan felállítan-

dó tokiói követség vezetését fogja átvenni.

A párisi döntőbíróóság ismeretes illetékeségi határozata még mindig foglalkoztatja a kormányköröket. A kormány álláspontja a magyar optások perére vonatkozólag, beavatott helyről nyert értesüléstünk szerint a következő: Azok a magyar optások, akiknek panasza a Népszövetség elutasította volt, a párisi vegyes döntőbíróósághoz fordultak. A román kormány ennek a bíróságnak az illetékeségét kétségbe vonta és megbízottját ki is küldte, hogy ezt az álláspontot érvényre juttassa. A döntőbíróóság azonban illetékesnek mondotta ki magát ennek a pernek az érdemi eldöntésére és valószínűleg kimondja kompetenciáját a Ftgyes főherceg által kért kártérítési ügyében, valamint az állam által elbocsátott magyar tisztviselői kártérítési perében is. Miután a román állam mándezeket a kérdéseket belügynek tekinti, visszautasítja a vegyes döntőbíróóság illetékeségét, mert az Románia nemzeti szuverenitásának megsértését jelentené. A kormány nem járul hozzá, hogy a döntőbíróóság a pert érdemben is letárgyalja és utasítást adott Titulescunak, hogy felebbezzem a Népszövetség tanácsához a párisi vegyes döntőbíróóság kompetenciája ellen. Minden remény megvan ahhoz, hogy a Népszövetség tanácsa magáévá teszi a román álláspontot, annál is inkább, mert már egy ízben ilyen értelemben döntött is.

Politikai körökben érdeklődéssel találkozunk, hogy Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter a Vittorul számára cikksorozatokat írt, melyben éles bírálat tárgyává teszi Petrovici miniszter iskolapolitikáját. A cikksorozat közlését a Vittorul ma kezdte meg.

Nyilvános pályázat az aradi autobuszközlekedésre.

Elkészültek a pályázati feltételek. — Elvetették a házi kezelést.

(Arad, január 14.) Hetek óta folynak a tárgyalások és tanácskozások az aradi közlekedés végleges megoldása céljából. A tárgyalások, amelyeket az aradi városi műszaki bizottság tagjai Trimbitioni Traian iparfelügyelő bevonásával folytattak, ma este véget értek és mára megállapították — legalább nagyjében — azokat a feltételeket, amelyek mellett ki lehet írni a nyilvános árnyújtást az autobuszkoncesszió elnyerésére.

A műszaki bizottság elsősorban leszögezte, hogy a közlekedés lebonyolítását ne a város intézze saját kezelésben, hanem arra koncessziót adjon ki egy magánvállalkozónak. A város még anyagi érdekeltséget sem vállal a társaságban, mert elsősorban sokkal függetlenebbül léphet fel szükség esetén a vállalattal szemben, mint hatóság, ha nincsen benne anyagi érdekeltsége, másodsorban pedig a felsőbb hatóságok véleménye szerint a város nem spekulálhat a városi pénzzel. Így tehát a koncesszió kizárólag magánérdekeltség kezében lesz. A koncesszió időtartama 50 év. A vállalkozó, vagy társaság, aki a koncessziót elnyeri, köteles meghatározott idő alatt a villamos is felépíteni Aradon a saját költségén. Így a főútvonalon két éven belül köteles felépí-

teni a villamost és ezután meghatározandó sorrendben a többi vonalat, egészen az ujaradi hid ujaradi oldaláig és a Neuman-gyárig. A koncesszió-tervezet alapjául azt a tervezetet vették, amelyet két esztendővel ezelőtt a nagyváradi Bihoreana társasággal együtt készítettek el, amikor azonban egyes érdekeltek megakasztották a villamos felépítését. A bizottság megállapítja az egyes utszakakozak nagyságát is. Két pontra nézve ad szabad versenyt a nyilvános pályázat: a város haszonrészesedésére és a viteldijakra. Itt azután kifejlődhetik a szabad verseny a reflektánsok között.

Egyelőre ennyit állapított meg a műszaki bizottság. Angel István dr. elnök Bucurestiből való hazatérése után még egy ülést tartanak, amelyen azután, a közben tökéletesen elkészített tervezet tanulmányozzák át és azután kerül a kérdés az interimár bizottság, majd a tanács elé. A tanács elrendeli a nyilvános pályázat kiírását, majd a pályázat eredményét a minisztérium elé terjeszti jóváhagyás végett. A miniszteri jóváhagyás után kerülhet csak a sor a közlekedés végleges megoldására. Természetesen addig néhány hónap fog elmúlni, azonban mindenesetre vigasztaló, hogy már ennyire jutottunk és kilátásunk van arra, hogy Arad lakossága végre rövidesen megfelelő közlekedési eszközökhöz jut.

Közvetítik a békét az Egyesült-Államok és Mexikó között.

Visszatetszést keltett az Unió eljárása.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A mexikói helyzet ma már annyira feszült, hogy napok kérdése csupán és megszakad a diplomáciai összeköttetés Mexikó és az Unió között. A washingtoni jelentések arról számolnak be, hogy Borah szenátor a szenátusban támadást intézett a kormány ellen, Nicaraguával szemben folytatott politikája miatt. Felszólította a kormányt, hagyjon fel erőszakos középamerikai politikájával.

Az amszterdami nemzetközi szakaszvezeteli kongresszus főtanácsa szimpátiányilatkozatot fogadott el a mexikói nép mellett. A nyilatkozat kifejezti, hogy támogatni fogják őket az idegen beavatkozások és beavatkozások ellen.

A mexikói diplomáciai körökben az a hír tartja magát, hogy Argentína, Brazília és Chile államok fel akarják ajánlani közvetítésüket az Unió és Mexikó között. Lapzártá előtt érkezett newyorki jelentés arról számol be, hogy az említett három állam bizalmas diplomáciai úton felajánlotta közvetítését a béke helyreállítására Mexikó és az Unió között.

Adóösszeírás Aradon.

Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása az adóvállalások mielőbbi beadására.

(Arad, január 14.) Ismeretes, hogy az 1927. évi adóvállalások benyújtásának határidejét a miniszteri rendelkezések legkésőbb január 31-ig engedélyezték. Baleanu szubinspektor most felhívja az adózó polgárokat, hogy adóvállalásaik benyújtásával ne várjanak a határidő lejártáig, hanem azokat már most nyújtsák be az állami adóhivataloknál, miután az utolsó napon beérkező tömeges jelentkezésnél nem vehetik át mindenkitől adóvállalásait és ebben az esetben az adózóra az a hátrány járulhat, hogy adóját a bizottság a saját megállapítása szerint veti ki. Közben persze folyik az adóösszeírás. A helyszínen működő adóösszeíró bizottság szombatán az alábbi uccákban jelenik meg: Gáj, Leucutia, P. Protopenescu-uccák, Radnel-ut, Ep. Clorogariu, Oranicerlor, C. Negri, I. Ratiu, Consistorului, I. Calvin, Dorobantilor, Brumarel, Lahovari és Cuza Voda-uccákban.

Zsarolók mint kődobálók.

Kiderült a lipovai titokzatos kődobálás rejtélye.

(Lipova, január 14.) Aki az emberek hiszékenységére épít, az szilárd és megdönthetetlen alapot választott. Mióta az asztaltáncoltatás és egyéb spiritiszta hókusz-pókusz kezd kimenni a divatból, azóta felítette fejét az úgynevezett "kődobáló szellem" kultusz. Ezek a szellemes szellemek egvő szórakozás hiányában, azzal töltik idejüket, hogy a segény, hiszékeny embereket halálra rémítsék. Ha ezeknek a szellemeknek csupán a rémítés volna a céljuk, akkor elismeréssel kellene kijelentenuk, hogy az éjszakai kődobálás egy becsületes, altruista intézmény. Mert ugye, aki megijed az ilyen ostobaságoktól, illetve, aki a szellemek játékát látja benne, az megérdemli, hogy beteggé rémítsék.

Hogy a kődobáló szellemek működése egoizmuson alapul, mint minden emberi, ezt az bizonyítja legjobban, hogy — mint ma kiderült — a lipovai titokzatos kődobáló szellemek megakarták zsarolni a dobálásra készült ház tulajdonosát, Marica Jánost. Tegnap ugyanis két fiatal ember állított be az elvárásolt ház tulajdonosához, az egyik félre hívta a tulajdonost és misztikus hangon tudtára adta, hogy egy olyan talizmán dírtokába jutott, amelyet ha Marica megvásárol 1000, azaz ezer lejért, a kődobáló szellemek beszüntetik működésüket. A gazda, dacára annak, hogy egy kicsit megrémítette az állandó éjszakai kődobálás, még sem esett a feje lágára. Mindjárt sejtette, hogy valami ravaszság lehet a dologban és elutasította a talizmán felajánlóját. A szellemek, miután látták, hogy minden hiába, ma éjszaka alig egy-két követ dobta Marica házára. Bizonyos, hogy a rosszul sikerült zsarolás után, már a legközelebbi éjszakára teljesen megszűnik a kődobálás és a kivezényelt csendőrség, katonaság, amely a szellemek leszerelését tűzte ki célul, nyugalomra hajthatja fejét a hideg téli éjszakákon.

Segédpüspököt kér Majláth püspök.

Hirschler apát kerül az albaiuliai római katolikus püspök mellé utódlási joggal.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Még az elmúlt év augusztusában híre kelt annak, hogy Majláth Gusztáv gróf albaiuliai (gyulafehérvári) római katolikus püspök lépéseket tett a Szentszéknél, hogy öreg korára való tekintettel, nevezzenek ki melléje segédpüspököt azonnal a joggal, hogy elhalálása után a segédpüspök legyen utódja. A kéréssel kapcsolatban felvetődött Hirschler József dr. oluji apátjelölésének neve is, aki emlékeztetéssel tette nevét a oluji Marianum leányintézet felépítésével. Ugyazonkor egyedül hozta létre ezt az intézetet, amelyet valóságos világhírűvé fejlesztett. — Hirschler dr. 1924-ig vezette a Marianumot, amikor egy oluji román lap sorozatos támadásokat inté-

zett ellene. Akkor megvált az intézettől, de hogy személye — épen a támadások miatt — hátráltassa az intézet vezetését.

Beavatottak szerint Majláth püspök fenti kérvényében épen azt ajánlotta a Szentszéknél, hogy melléje Hirschler József dr.-t nevezze ki segédpüspöknek. Egyidejűleg a püspök kérte Penescu vatikáni meghatalmazott minisztert, támogassa kérését, mert a kormány hozzájárulását ehhez a kinevezéshez megkapta. Az az általános vélemény, hogy azok a támadások, amelyek Hirschler dr. ellen elhangzottak, elvesztették súlyukat és semmi akadályt nem jelentenek Hirschler József dr. kinevezésének, mely jól informált körök véleménye szerint rövidesen meg is történik.

Királyi kastély épül Timisoarán.

A Bega partján építik fel az új királyi lakot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Rendkívül érdekes híradás érkezett ma Bucurestiből. Jól informált helyről érkezett értesülések szerint arról van szó, hogy a katonai köröknek, a liberálpárt vezető tagjainak, de a királyi családnak is az az

óhaja, hogy Temesvárott kastélyt építsenek a királyi család számára. Ilr szerint a kastélyt a Bega partján építenék fel és az a modern építéset remekalkotása lenne, amelynek legjobb ékességét egy hatalmas trónterem képezné.

Nagy per, amely nyolc hóig fog tartani.

Megkezdődött a Barmat-per. — Miniszterek, híres politikusok a vádlottak és tanuk padján. — Kik voltak a Barmaték.

(Az Aradi Közlöny Berlini tudósítójától.) Tegnap kezdődött a világ legnagyobb bünperének, a Barmat-ügynek tárgyalása, amely — 8 hónap múlva fog befejeződni. A vádlevél, amelyet a másolási költségek elkerülésére kinyomattak, ke-rek 648 oldal. A bünper aktái egy nagy termet teljesen betöltenek. A bíró, aki a tárgyalást vezeti, már tíz hónapja már mást sem tesz, mint tanulmányozza az államügyészség iratait. Ez a 648 oldalas vádlevél azonban nem holmi regény, hanem csak tárgyilagos összefoglalása a Barmatok és kora történetének. Több száz tanu fogja bizonyítani az ügyészség, vagy a vádlottak igazát. Több száz tanu, akiknek soraiban meg fog jelenni az új korszak majd minden vezérférfia, aktív és volt miniszterek, pártvezérek, politikusok, akik vagy idejekorán letörték, vagy magasra emelkedtek, sőt hőlvegek is, akik a Barmatok légkörében szerepeltek. Kik és mik voltak a háboru előtt a Barmat-fivérek? Senki és semmi. Az ő emelkedésük titka volt először, hogy keresni akartak mindenáron, belevegnyítve munkásságukba politikát és sajátot, másodsor, hogyan juttattak keresetükből mindenkinek és minden célra, voltak monarchisták, republikánusok és kommunisták. Hollandiában a nemzetközi szocialista irodát támogatták. Berlinben a szocialista "Vorwärts"-nek voltak segítői, amikor a nagy összeomlás után a német postának kellett pénz felajánlástuk segítségüket és a volt postügyi miniszter, a polgári Hökle annyira hálóiukba került, hogy nyomorultan a börtönben kellett elpusztulnia.

Egy volt német kancellár, a szocialista Bauer, akinek nevéhez a versaillesi békeszerződés aláírása fűződik, szintén a Barmatoknak köszönheti, hogy a politikai életből távoznia kellett.

Az infláció alatt Barmaték összevásárolták mintegy száz vállalatot, gyárat, bankot, mindent, ami csak eladó volt és ha pénz hiány volt, belemarkoltak a porosz állami bank pénztárába, természetesen a bank igazgatóinak hozzájárulásával és játszották tovább a nagy urat, amíg erkölcsi és anyagi csődjük be nem következett, ami különben olyan vállalat sorsa, amely egészségtelen talajon felépülve, nem komoly gazdasági célokat követ. Keresni és milliókat milliókra halmozni még nem gazdasági cselekedet.

Barmatékot most a büntető törvénykönyv egy sereg paragrafusa alapján vonják felelősségre. Kezdve a család bukásán és végezve az állami bankigazgatók megvesztegetésén, majd mindennel vádolják őket, ami a tisztaság kereskedelmének érdekében tilos és büntetendő. Egy csomó ballépésükre legenyhébb büntetés a fegyház. Mellettük fognak ülni a vádlottak padján áldozataik, bankigazgatók, volt állami hivatalnokok, nagykereskedők és prokuristák. Ellenük szól, hogy eszközeikben nem

voltak válogatósak, hogy abban a tudatban, hogy pénzzel minden elérhető, nem ismertek akadályokat és behálózva, hatalmukba kerítve gyenge jellemeket, tisztas politikusokat és kereskedőket döntöttek nyomorba. Viszont mellettük szól, hogy olyan korban éltek, amely erkölcsének romlásában, letért a régi hagyományok tisztas utjáról és megengedhetőnek tartotta, hogy politikai célokért oly pénzforrásokat is igénybe vegyenek vezetői, amelyeknek tisztas és becsületes volta nem volt épen közismertes. Nyolc hónapon át fogja most tárgyalni a bíróság Barmaték ügyeit. A Barmat-ügy nem egyéb, mint Berlin politikai és pénzügyi világának torzképe.

Vármegyék repülőflottája.

A hadvezetőség minden vármegyével akar egy repülőgépet építtetni.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A repülés problémája egyre nagyobb gondot okoz a kormánynak és a hadvezetőségnek, mert a repülőgépek beszerzése, amely körül az elmúlt években annyi zavar derült ki, óriási anyagi áldozatokat követel. Az országnak mégis emínsen érdeke, hogy repülő-parkját kifejlessze és a Cuvantul mai száma Mircescu generális hadügyminiszter igen ötletes javaslatáról számol be.

Tekintettel arra, hogy a költségvetés keretei nem engedik meg, hogy repülőgépek építésére újabb összeget irányozhassanak elő és erre megfelelő összegek nem állanak rendelkezésre, a hadügyminiszter azt ajánlja, hogy a megyék építtessenek a maguk költségén repülőgépeket. Az országnak hetvenegy megyéje van, ez hetvenegy repülőgépet jelent és minden megye anyai összeget elő tud teremteni, amelyből egy gépet építhetnek. Hetvenegy repülőgép igen tekintélyes szám, amely egész légi-flottát alkot és ebben minden gép annak a megyének a nevét viselné, amely építtette azt. A gépeket a hadügyi szolgálaton kívül postaszolgálatra is fel lehetne használni, ami lényegesen biztosabbá tenné és gyorsítaná a postafülszállítását.

A hadügyminiszter javaslatát politikai körökben is szimpátiával fogadták.

A kath. gimn. hangversenye

Január 16.

Jegyek: Sándor Ferenonél Arad.

Szenzációs leleplezések a Habsburg-restaurációról.

Zita elhidegült a magyar legitimista uraktól. — Az internált királynő ábrándjai a trón megszerzéséről.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Gömbös Gyula napilapja az egykori „Szózat” most „Magyar Ujság” szenzációs leleplező cikksorozatát kezdte a Habsburg-restauráció terveinek kulissza-titkairól. Anélkül, hogy bármiféle kommentárt is hozzátennék, budapesti tudósítónk megállapítása szerint a volt „Szózat” most „Magyar Ujság” leleplezései annyira szenzációsak, hogy reprodukálásuk közérdeket képez. Épen ezért a most megindult cikksorozat jelentősebb részleteit esetről-esetre közölni fogjuk.

Az első cikkben hosszabb bevezetés után „Magyar Ujság” a következőket írja:

Az elmúlt év tavaszán egész különös meglepetés érte azokat a magyar mágnásokat, akik itthon a legitimizmus zászlóvivőiként szerepeltek. Zita özvegy királyné, aki eddig a hűséges magyarok hődotátát és szolgálatait magyarebecsülni látszott, majdnem minden átmenet nélkül elhidegült leghivebb szolgáltaival szemben, akik nem értették az eseményeket. Egy szép napon ugyyszólván magyarok nélkül maradt a lequeitói udvartartás. Ennek a csendben lefolyt, nyilvánosságra ki sem szivárgott eseménynek részletei felől sok hír kering. A múlt év eleje óta a hűséges magyar mágnások közül csak elvétve fordult meg valaki Lequeitiban és minden egyes látogatás új és új csodákat hozott számukra.

A lapot — mint írja — persze erősen érdekli, hogy mik voltak az okai az özvegy királyné el nem titkolt elhidegülésének magyar híveivel szemben és mik voltak azok a célok, amelyek ezt a nagyon kevésbé ismert eseményt előidézték. Meg is felel rá, mondván:

Zita királynét nagy célok vezetik, hatalmas elgondolás fogalmazott meg ennek a nem mindennapi asszonynak agyában Lequeitiből külön nagyhatalmi politika szála indultak Európa valamennyi államába. Egészen különleges, titkos diplomácia épült ki, amelynek követségeit hiába keresnők az európai nagyhatalmak fővárosaiban. De ott vannak. Franciaországban már láttuk ennek a nem közönséges módon megszervezett diplomáciának munkáját, a második királypuccs előkészítése alkalmával, amikor az a bizonyos Briand-féle sokszor kétségbevont, de bizonyára történelmi alappal bíró felhatalmazásnak, a király-tragédia egyik okának a híré, hallottuk és következményeit láttuk. Nem a passzív Andrássy Gyula gróf, nem a királypuccs értelmi szerzőjének kinyomozott Gratz Gusztáv, nem a tulifütyt temperamentuma folytán események aktív előkészítésére és irányítására alkalmatlan Rakovszky István agyában született meg már ez az esemény sem. Nem is a szelid és ugyan csak inaktív, szerenosetlen Károly király volt az események mozgatója, hanem az elhatározott és erős asszony, a királyné, aki nemcsak az események előkészítésében mutatott férfias energiát, hanem a kivitel sikere érdekében vesztélyt nem ismerve, beült a repülőgéphez és az egész világot megdöbentette, amikor Dénesfán a királlyal együtt letette lábát a magyar földre, ahonnan ennek következményeként fogolyként szállították el a koronás királyt, akiért egymás vérént ontolták a magyarok.

Párisban, Londonban ép úgy meg vannak említek a titkos diplomáciának a kirendeltségei, mint Prágában vagy Rómában. Zita királyné sok diplomatát megszégyenítő ügyességgel szöve Európán keresztül a Habsburg-hatalom visszaállításának hálóját, illetőleg álmát.

Egészen komoly történelmi értékű bizonyítékok vannak arra, hogy azok a tervek, amelyek a mai európai helyzetben a lehetőséggel határosnak látszanak, valóban élnek, valóban komoly eseményeket termeltek, valóban megteremtettek olyan összeköttetéseket, amelyek azt mutatják, hogy nemcsak ábrándról, hanem az internált királyné titkos álmairól, olyan tényekről van szó, amelyekkel nemcsak

számolni kell, hanem amelyekkel sok helyen, ott, ahol kellett, már számoltak is.

A cikk a továbbiakban azt tartalmazza, hogy a nagyhatalmak már unják a közepéurópai bonyodalmakat és sokan vannak az antant politikusai között, akik a középső dunai medence régi Habsburg-birodalmát esetleg kiegészítve és megnagyobbodva képzelik el.

Nem Európa békéjének megzavarásával, nem fellángzó események előkészítésével, hanem diplomáciával, a helyzet minden előnyének kihasználásával történnek ezek a lépések. — írja a „Magyar Ujság” — és az egyes államokban létesített összeköttetések egészen meglepő eredményekről tanuskodnak. Csak egyet említenk. Mindenki azt hirdeti, hogy Csehországban a Habsburg-birodalom visszaállításának és az egész restaurációnak nem le-

Új támadásra készülnek a szovjetbandák a Dnyeszternél

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Viitorul szerint a kormány olyan információkat kapott, hogy a Dnyeszter tulsó oldalán szovjet ügynökök bandákat szerveznek a román falvak megtámadására és ter-

hetnek gyökereit. És mi történt? Tavaly áprilisban a köztársasági cseh sajtó célzásokat tesz arra a propagandára, amely egészen nyíltan folyik a Habsburg-restauráció érdekében. Nyíltan említenek adatokat, hogy a közigazgatás élén Ottó és Zita hívei foglalnak helyet.

Ebben a koncepcióban a megkisebbedett Magyarországnak Zita csak azt a szerepet akarja juttatni, mint amennyit egy ilyen legyöngyült ország sulya szerint az ő szemében és tervei számára érhet. Lequeitiban az új szellemmel új irány kezdődött a gyermekek nevelésében is. Olyan, amely megfelel a nagy koncepciónak, amelyben Magyarországnak kis szerepet szántak. Más lett Ottó órarendje, amelyben Magyarország és a magyar nyelv csak a kvóta szerint jutott szerephez. Még a régi kvóta is megkisebbedett, azonban ennek ellenére biztosra veszik, hogy a magyarok eléjtése ellenére is megismétlődhetik a Vítam et sanguinem...

Ezeket tartalmazza az első cikk. A lap azonban további leleplezéseket ígér.

Öngyilkos lett Gömbös Gyula öccse.

A magyar fajvédővezér fivérének tragikus halála. — Buskomorság adta kezébe a gyilkos fegyvert.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagytétényben Gömbös Gyula magyar képviselőnek, a fajvédők vezérének öccse, Gömbös János öngyilkosságot követett el. Az első jelentések még úgy szóltak, hogy fegyvertisztogatás közben megsebesült, később azonban kiderült, hogy Gömbös öngyilkos lett. Ezek az újabb jelentések elmondják, hogy Gömbös János tegnap este nagytétényi villájukban revolverével öngyilkos lett és mire a mentők a helyszínre érkeztek, már meghalt. Gömbös János három hónappal ezelőtt már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg, amikor az Irányi-uccában levő első emeleti lakásából kiugrott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Sokáig ápolták a szanatóriumban, míg felgyógyult. Nemsokkal később felgyógyulása után pedig Nagytétényben autószerencsétlen-

rorizálására. Megállapítást nyert, hogy a legutóbbi támadás is ennek az általános nyugtalanítási tervnek egyik részét képezte. A kormány szigorú intézkedéseket tett az újabb támadások megakadályozására.

ség érte, amely alkalmából a jobblábát széjjel roncsolta az óreája zuhanó autó. A mostani tragikus öngyilkosságának okára vonatkozólag többféle verzió van forgalomban. Az egyik szerint Gömbös János azért lett öngyilkos, mert nem tudott álláshoz jutni, a másik szerint valófélelben volt feleségétől és annyira bántotta ez a tudat, hogy el kell válnia, hogy a halálba menekült. Az éjszaka folyamán érkezett budapesti táviratok arról számolnak be, hogy Gömbös János tettét buskomorságban követte el. Revolverével szívébe lőtt és azonnal meghalt. Bár anyagi gondjai nem voltak, bántotta, hogy semmi sem sikerült neki, amihez fog. Azt is mondják, hogy boldogtalan családi élete miatt követte el tettét, Gömbös évek óta el különváltan feleségétől. Az öngyilkos semmiféle irást nem hagyott hátra.

Vak tüzlárma Aradon.

Amikor tüzvésznek nézik a kéményégetést.

(Arad, január 14.) Ma délután egy rémült és izgatott hang jelentette telefonon az aradi tüzoltóságnak, hogy a Calea Banatului (Asztalos Sándor-ucca) egyik emeletes házának teteje lángban áll. A tüzoltóság dicséretreméltó gyorsasággal és teljes felszereléssel robbogott ki a helyszínre, az autófőcskendő és a szilaj paripák által húzott tololétra végigrobbogott a rövid uccán és a kocsiában ülő tüzoltók az ambiciótól lángban égő arccal, kutató szemekkel keresték a lángban álló tetőt. De nem találták sehhol sem. Végre hosszas keresés után egy vadul füstölő kéményt fedeztek fel, amely egyik ház tetején okáda a szikrákkal tarkított fekete füstöt. Nosza! Fel a létrák! Le a csövekkel! A tüzoltók „emberfeletti” és „önfeláldozó” munkájában hatalmas tömeg gyönyörködött. A szivattyúk működni kezdtek és hatalmas vizsugár spriccellt be a füstölő kémény kürtőjébe. Ekkor csoda történt. A kémény nyílásából egy fekete és ázótt képi kéményseprő emelkedett ki és prüszkölve intgetett a tüzoltóknak, akik csodálatos lélekjelenléttel egy pillanat alatt lefelé irányították a víztől buzogó csöveket.

A gyorsan összeállított tüzvizsgáló bizottság által tartott helyszíni szemlén megállapították, hogy tüzről szó sem volt, illetve olyan tüzről nem lehetett szó, amelynek eloltásához a tüzoltóság teljes felszerelése és önfeláldozása szükségeltetett volna, csupán egy pár darab kátrányos szalmaköteget gyújtott meg a kéményseprő, hogy az összezsúrt kormot ki-

egesse a kéményből. A vizsgálat eredménye után a tüzoltók, a létra és a gőzfűcskendő visszavonultak a laktanyába, ahol az inspekciós telefonista várja a további jelentéseket egy esetleges házetőgéstről.

Ostromállapot Sanghaiban.

Drótsövénnyel védekeznek az angolok.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kínai helyzet napról-napra feszültebb lesz. Sanghaiban kihirdették az ostromállapotot és az angol fennhatóság alatt levő területeket drótsövénnyel vették körül. Pillanatnyilag csend van még. Tegnap bevonult Hankauba a katonai csapatok fővezére, akit a kínai hatóságok ünnepélyesen fogadtak.

Menjen el ma este a **Bodega Patria-ba** Str. Mol. Nicolae (Petofi-)

— Továbbra is fogva marad Hajós László. Az aradi törvényszék Hargot-tanácsa ma délelőtt döntött Hajós László vagyonbukott aradi bórkereskedő ügyében. Mint ismeretes, Hajós összes hitelezői visszavonták feljelentéseiket s ezen az alapon Radu Pascu vizsgálóbíró a vizsgálatot befejezve, az iratokat javaslatlétel végett Niculescu főügyésznek küldötte meg. Niculescu főügyész ma készítette el indítványát s a törvényszék még a déli órákban meghozta döntését, amely szerint Hajós László további fogvatartását rendelte el azzai az indokolással, hogy a vizsgálat még napcsen véglegesen befejezve.

Művészet.

Ana D'Artesi hangversenye.

Ana D'Artesi tegnap esti hangversenyén beigazolta, — amit a műsor összeállításából sejtettünk is, — hogy kivételes hangfenomén. A műsorban csak úgy kergették egymást a bravurosabbnál bravurosabb áriák és dalok, melyek mindegyike külön-külön is próbára teszi az emberi hang feljesítőképességét.

Különböztet az olasz iskola tipikus képviselője. Erre vall a hang érzéki szépségeinek kihangsúlyozása, továbbá a trillák, staccatók, portamentók, fioritúrák, stb. szóval a bel canto egész kincs-tárának csillogtatása. A briliáns technikán kívül szokatlan hangterjedéssel is rendelkezik, amely magasságában a háromvonalú „F“-ig terjed. Biztonsággal és könnyedén mozog ezekben a veszedelmes régiókban.

Az áriák közül különösen megfogta a publikumot a Traviata briliánsan előadott keringője, továbbá Auber ritkán hallott „Diamants de la Couronne“ vigoperájának nagyáriája. A dalok közül a „Carnevale di Venezia“ és a Prochvariációk szédítő virtuozitása (szinte hegedűnek való nehézségeivel) frappánsan hatott.

Végül pár spanyol románc és a híres „Ay-ay-ay“ szerenata interpretálásával megmutatta, hogy látványra és finom árnyalatok kifejezésére is alkalmas a hangja.

Szívesen látnánk fia egy operaelőadás keretében fellépne, ami igazi terrenuma és ahol teljes pompájában érvényesülnének kivételes képességei.

A zongorakísérést dr. Szelle Károly látta el a nála szokott alkalmazkodással. (—)

* Az aradi városi színház heti műsora. Szombat: Cirkuszhercegnő, operett. (C. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Peleskei notárius, énekes vigjáték. (Méréselt helyárok.) Délután 5 és fél órakor: Cárno, dráma. (Méréselt helyárok.) Este 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszűnet.) Hétfő: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (Bemutató előadás. A. bérlet.) Kedd: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (B. bérlet.) Szerda: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (C. bérlet.) Csütörtök: Csókos asszony, operett. (Havassy Mimi bemutatkozása. A. bérlet.) Péntek: Hajtavadászat, operett. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Szombat délután 3 és fél órakor: A Nosztyfiu esete Tóth Marival, vigjáték. (Ifjúsági előadás.) Este: Hajtavadászat, operett. (C. bérlet.)

* Fedák Sári Amerikában. Newyorkból jelentik: Fedák Sári amerikai terveiben bizonyos változás állott be, miután Mindszenty-Valentino teljesen háttérbe szorult. Most már az a terv került elő, hogy a magyar program mellett, az angol színpadon is fellép Fedák, aki nagy ambícióval dolgozik azon, hogyha sikerül megfelelő feltételeket biztosítani, márciusban már Lengyel Menyhért Seyboldiában debütáljon angol nyelven. Közben a Jolson Theaterben mutatkozott be Zsazsa és társulata a newyorki magyarság előtt. Antóniát adták a teljesen zsufolt háznak nagy sikerrel. Mindszenty Barker kapitány szerepét játszotta. Fedák nagyszerűen érti a propagandát, amit bizonyít az a levél is, amelyet a programkönyv első lapján a közönséghez intézett: Amerikai magyarok! Barátaim! Elhoztam nektek Tóni nénit. Nagyon vágvott utánatok. Otthagytam csapat-papot, még a beteg kocát is otthagytam, felült egy nagy hajóra és most itt van. Simogassatok meg szomorú, öregedő fejét és örüljétek vele együtt az Antónia piros rózsaszálainak, amely — ha késő ősszel is — Tóni néninek még egyszer virított, de amely rózsaszál szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél. Fedák Sári."

Cirkuszhercegnő zenéje 24. — lejárt számonként Sándor Ferencnél Arad, megyeházzal szemben.

* A háború utáni ember válsága címen tartja meg előadását Dienes László publicista a „Korunk“ című folyóirat szerkesztője a Kulturpalota kistermében szerdán este 9 órakor. Ez a probléma ma legközelebb áll az emberiséghez, amely szüntelenül a saját sorsának útjait kutatja, okot keres, hogy véget vessen a bizonytalanságnak és ebben a munkában mindenkinek részt kell venni s

A legyőzöttek igazságot találnak a Népszövetségben.

Uj háború nem tisztázza a népek egymáshoz való viszonyát. — Mikor lesz meg az általános leszerelés. — Beszélgetés „a Népszövetség atyjával“, Cecil Róbert lord angol miniszterrel.

(Az Aradi Közlöny alkalmi levelezőjétől.) Cecil Róbert lord, Chelwood grófja, Salisbury márkijának fia, a jelenlegi angol kormány kabinetminisztere a Népszövetség leglelkesebb propagálója Európában. Az angolok a Népszövetség atyja nevet adományozták ennek a tekintélyes és világszerte tisztelt államférfiúnak, aki, mint hazájának delegátusa, egyetlen ülészakot sem mulaszt el Genfben s ha egyes érdekcsoportok között differenciák támadnak, nyomban kilép előkelő rezervált-ságából, hogy közvetítsen és — békitsen.

A legyőzött államoknál Cecil lordot két-féleképpen itélik meg. Némelyek azt az embert tisztelik benne, aki becsületesen hisz ideáljában és a Népszövetség missziójában, az örök béke biztosítása és a háborúk, viszályok és félreértések kiküszöbölése érdekében. Mások viszont fantasztának minősítik.

Azt hiszem, hogy a középben van az igazság. A kontinensen Cecil lordot nem itélik meg helyesen. Ideálijában ép úgy nem szabad kételkedni, mint a Népszövetségbe vetett hitében. Aki azonban azt gondolja, hogy Cecil lord nincsen tisztában a Népszövetséget fenyegető veszélyekkel és azokkal a nehézségekkel, amelyeket még le kell küzdeni, sőt a Népszövetség teljes felbomlásának veszélyével is, az igen-igen nagy tévedésben van. Amidőn például beszélgetésünk során megkérdeztem, hogy a jelenlegi európai helyzetet tisztázhatónak tartja-e háború nélkül is? — Cecil lord nem azt felelte, hogy sohasem lesz többet háború, hanem a következőket mondta:

— Nem hiszem, hogy egy új háború tisztázhatná a jelenlegi helyzetet. Meg vagyok azonban győződve arról, hogy ez a Népszövetség végét jelentené.

Cecil lord ismeri a Népszövetség konstrukcióját, akár az apa gyermekét, akinek fejlődését kora ifjúságától kezdve figyelte, akinek első lépéseit irányította és akinek jellemét formálni gyekezett. A fejlődés persze nem történik mindig az apa kívánságai szerint. A Népszövetség esetében sem ment végbe ez a fejlődés, amint azt Cecil lord kívánta. Amikor a kabinetminisztert a beszélgetés befejezésével elhagytam, avval a benyomással távoztam, hogy egész Európa, de főként a legyőzött államok számára jobb lett volna, ha a Népszövetség Cecil lord ideái szerint fejlődött volna.

A beszélgetés során megkérdeztem véleményét a titkos tárgyalásokról, vagyis azok-

ebben a munkában mindenkit meg kell hallgatni, akinek közölni valója van. A magas színvonalon álló előadás bevezetőjét dr. Krenner Miklós tartja, akinek ragyogó származása, mély mondanivalói minden tekintetben az est méltó bevezetésül fog szolgálni. Dienes felolvasása után Zala Béla, a közismert melegszívű szavalóművész néhány modern vers elszavalásával növeli az est értékét.

* Az aradi színházi iróda hírei. Amikor Dr. Szabó Juci mindenütt óriási sikert aratott és a bécsiéket is meghódította, egyszerre beérkezett írót Fodor László, a talentumos, szellemes színpadi szerző. Második szellemes, mulattató vigjáték, a Szeretek egy színésznőt a budapesti Magyar színháznak volt kasszadarabja és innen indult hódító útjára. Hétfőn az aradi színház mutatja be az új Fodor-vigjátékot, amelyre nagy ambícióval készül a prózai együftés. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 órakor felvonul a színpadra a Peleskei notárius és a kedves, mókás kalandok leperegnek. Hetényi Elemér játsza a Pestet járó magyar falusi notáriust, aki mellé sorakozik ugyiszólván az egész szintársulat. Délután 5 és fél órai kezdettel. Biró Lajos és Lengyel Menyhért híres, hatásos drámája, a Cárno van műsoron. A címszerepben Fekete Irén fogja ragyogtatni művészetét. Este 8 és fél órakor a diadalmas Cirkuszhercegnőt játsszák. — Havassy Mimi, a szintársulat új énekes primadonnája csütörtökön mutatkozik be a Csókos asszonyban. A primadonna bemutatkozását általános érdeklődés várja. — Hajtavadászat a címe Martos és Huszka,

ról a megbeszélésekről, melyeket az államférfiak a Népszövetség fennállásának ellenére a kulisszák mögött folytatnak. Cecil lord kitérőnek tartja ezeket. Még végleges megállapodásokat is, amelyek titokban, a kulisszák mögött jönnek létre, célszerűnek és hasznosnak tart. A nyilvános üléseken való viták s az ezeken hozott határozatok szintén nagyszorúek.

— Mindkettőnek meg vannak a maga jó oldalai — mondja Cecil lord — majd hangsúlyozva megállapítja: — Azonban a titkos, még is csak titkos, vagyis olyasmi, amit csak olyanok ismernek, akik megkötötték. Szóval a nyílt megállapodásokat mégis csak célszerű-beknek tartja.

Cecil lord bizik az általános leszerelésben. Bizik benne és amikor közbevettem, hogy egyes államok erősebben fegyverkeznek mint azelőtt, Cecil lord azt válaszolta, hogy tévedek és felsorolta mindazokat az eredményeket, amelyeket a Népszövetség szerinte eddig elért.

Igen-igen szerettem volna néhány államot megnevezni, azonban, ha egy kabinetminiszterrel beszélünk, akkor a vitatkozás illetlen dolog. Tehát nem beszéltem Franciaországról, Lengyelországról s a kisantant államairól.

Furcsa lenne, ha Cecil lord helyeselné azt, hogy pusztán a legyőzött államokat kényszerítették a teljes leszerelésre. Ő Németország, Ausztria, Magyarország és Bulgária leszerelését pusztán az összes hatalmas általános leszerelésének első etappjaként tekinti. — Meg van győződve arról, hogy csak tévedések és félreértések következtében nem jött létre eddig az általános leszerelés.

A beszélgetés emélt a pontnál Németországra terelődött. Feleltem, hogy tekintélyes német politikusoknak az a véleményük, hogy helyesebb lett volna, ha a német birodalom nem lépett volna be a Népszövetségbe. — Cecil lordnak természetesen az a véleménye, hogy Németország helyesen cselekedett, amikor a Népszövetséghez csatlakozott. Feleltem erre, hogy meg van annak a lehetősége, miszerint a legyőzött államok ellen a Népszövetség kebelében blokk alakul. Cecil lord erre ezeket mondta:

— Ha valamely legyőzött állam be tudja bizonyítani, hogy igaza van, úgy a Népszövetségben mindig elegendő számú támogatókat talál, akik igazsághoz segítik.

••••• a Bob herceg és Gül-Baba illusztris szerzői legújabb operettjének, amelyet pénteken mutat be a színház briliáns szereposztásban. •••••

Elmegyógyintézetbe a vadloval!

A klagenfurti tartományfőnökség botránya.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) A klagenfurti elmegyógyintézetből tegnap megszökött egy Durschlag István nevű erdész s a megszökés állítólag olyan körülményekkel van kapcsolatban, amelyek könnyen kompromittálók lehetnek a karinthiai tartományi kormányra és a földművelésügyi miniszteriumra. Durschlag ugyanis igazának tudatában, följelentést tett a tartományi erdőfelügyelő és a tartományi főnök ellen, akiket erdőgazdálkodási visszaélésekkel vádolt meg. Ennek ellenére Durschlag ellen indítottak fegyelmet s mivel ő az egész ügy anyagát egy villachi lapnak átadta, letartóztatták, sőt elmegyógyintézetbe csukták. Durschlag azonban egy ápoló segítségével megszökött. Holletét ezideig nem sikerült megállapítani.

••••• — Meglopott magyar tábornok. Budapestről jelentik: Kárpáti Kamilló altábornagy ma jelentést tett a budapesti rendőrségnek, hogy pénztárcáját, amelyben 800 pengő és 2 millió korona volt, ellopták. Hogy hol történetett a vakmerő lopás, arra nézve az altábornagy nem tudott felvilágosítást adni. Megindult a nyomozás.

Höfer Baby-krémet használjon kipállás ellen. (Tubusban valódi.)

Angel István dr.-t Bucurestibe rendelték.

Sürgős távirati meghívás érkezett a belügyminiszteriumból Arad város vezetéséhez.

(Arad, január 14.) Az új városi tanács megalakulása, mint tudjuk, nem hozott végleges megoldást s a teljes bizonytalanság lebeg továbbra is az aradi városi közigazgatás felett. Hetek múltak el ugyanis anélkül, hogy bármilyen helyen az aradi polgármesterség sorsáról valamilyen döntés történt volna. A legnagyobb bajt ugyanis az okozza, hogy az interimár bizottságnak nem áll jogában még a legfontosabb sürgős problémák — a költségvetés, közlekedés stb. — megoldása se s megkötésére és így tehetetlenül várja az új tanács összehívását, illetve hivatalbavételét. Ugy látjuk azonban, hogy mégis csak érik a döntés. Ma ugyanis sürgős távirat érkezett a miniszteriumból Aradra, amely beavatottak szerint, véget vet a hónapokon keresztül tartó bizony-

talanságnak. Angel István dr. interimár bizottsági elnök kapta a táviratot a miniszteriumból, amely felszólítja az elnököt, hogy a lehető legsürgősebben jelentkezzen Bucurestiben a miniszteriumban. Angel István dr. a felső fórumok utasításához híven ma éjszaka Bucurestibe utazott, ahova holnap délután érkezik meg. Elindulásáról ma délelőtt, úrvacsak táviratilag már értesítette is a miniszteriumot.

A távirat alapján illetékes helyen most már bizonyosra veszik, hogy az aradi polgármester-kérdés döntés előtt áll, sőt lehetséges, hogy ez a döntés már meg is történt. Arad polgársága mindenestre feszült érdeklődéssel várja a miniszteri határozatot, mely után végre megindulhat a komoly munka az aradi városban.

hogy hosszút fog állani áldozatán. Borbély Gábor özvegyének kártérítés iránti keresetét viszont polgári utra utasította. Az ítéletben Mandru ügyész megnyugodott, míg Ispravnic védő felmentésért felebbezett.

Az ítéletet Duma Arzén mély megdöbbenéssel fogadta s két szeméből könny bugyogt ki, majd a korláton keresztül magához, a vádlottak padjára emelte másfélkestendős kisfiát, akinek az arcán az elítelt apa csókja két csillogó könnyesepp nyomát hagyta.

Betörés Aradon.

Kifosztottak egy gyári ruharaktárt.

(Arad, január 14.) Vakmerő betörés történt az éjszaka folyamán Aradon a gyár raktárában. A betörők felfeszelték a raktárhelyiség ajtaját és mintegy ezer lej értékű kék munkásruhát ellopottak. A raktárhelyiség feltörése és kirablása re rejtélyesnek látszik a rendőrség előtt az állandó őrizet alatt állott és a kihasználás — legalább vallomása szerint — gyanúsat nem tapasztalt. A betörést tíz óra után ő vette észre. Láta, hogy az ajtaja nyitva van és azonnal értesítette többi őröket. Bementek a raktárba és nem látva a ruhákat, úgy vélték, hogy onnan az összes ruhákat ellopták. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan az ügyeletes rendőrnagy ment ki a helyszínre. Megállapította, hogy a betörés tíz és tizenkét óra között történhetett, mert az éjjeli őr vallomása szerint tíz óra előtt megnézte a raktár ajtaját és azt zárva találta. Közben többször ment el a helyiség előtt, de semmi gyanúsat nem tapasztalt. Az aradi államrendőrség a legnagyobb apparátussal indította meg a nyomozást a betörők kifizetésére és a délután folyamán olyan eredményre jutott, hogy a bűnösök lefoglalásának minden órában várható.

Hat évi fegyház egy emberéletért.

Az aradi törvényszék súlyos ítélettel büntette Duma Arzént, Borbély Gábor vizmü-felügyelő gyilkosát.

(Arad, január 14.) Az aradi törvényszék elsőemeleti balfolyósója ma délelőtt szokatlannul élénk képet mutatott. A padok mentén, az ablakmélyedésekből tört szemű, tépett ruhájú emberek nyomorusága áradt s a fojtott csönd csak a teremszolga harsány hangja zavarta meg, aki az első tanút hívta be a taláros bírák elé, akik ma Duma Arzén volt gázgyári munkás felett ítélték, aki az elmúlt év júliusának utolsó napján több kézzurással megölte munkafelügyelőjét, Borbély Gábort.

A mentő-tanuk legiója.

A zsúfolásig megtelt tárgyalóterem fagyos csöndjében tompán hangzik az első tanu vallomása. Jelentéktelen dolgokat mond el, munkatársa volt Dumának, akivel a gyilkosság előtti órákat együtt töltötte. A többi tanu vallomása sem jelent érdekességet. A hangjukban azonban van valami különös, szinte kegyelet-szerű, mert az áldozat magatartásának vázolatában közben egy-két durva tónusu szó is hangzik, hogy Borbély Gábor tulszigoru volt alantasáival szemben, akiket állítólag tetőlegesen is megfenyített. Mind mentőtanu, a maguk sorsát látják a szerencsétlen többszörös családapa sorsában, aki egy elkeseredett percében embert tudott ölni. Elmondják, hogy a gyilkosság előtti napon megfeszített erővel kellett dolgozni, mert a városban komolyabb zavar történt s a munkát a bűntény előtti éjszakán is folytatni kellett. Természetesen nem volt idejük étkezni sem, de pénzük sem volt s Duma Arzén magának és másik két társának 20 lejért kért és kapott Taugner Henrik mérnököt kölcsön. Ebből a pénzből aztán egy közeli kocsmában an egy-egy pohárka pálinkát és egy-egy darab kenyeret fogyasztottak. Pár perc múlva azonban ismét munkába állottak és néhány óra pihenő megszakításával folytatták a munkát másnap délelőttig, amikor bementek a villanytelepre, ahol Borbély munkafelügyelő állítólag durván rájuk támadt és részegeknek nevezte őket, majd kijelentette Dumának, hogy el fogja bocsátani állásából s már szöktetett a Taugner mérnöknek. A tanuvallomások úgy mondják, hogy Taugner helyeselte is Borbély előterjesztését, azonban csak pénzszerzésért helyezte kilátásba Duma számára a vizsgot úgy tudta, hogy el fogják becsátani. Rendkívül megijedt és Kaufmann Kamill ügyvezetőgázgátót akarta felkeresni, hogy bocsátassa meg neki, nem volt részeg, de annyira fáradt volt a többnapos éjjel-nappal tartó megfeszített munkától, hogy amikor délelőtt Borbély utána izent, kénytelen volt kijelenteni, hogy néhány óra pihenésre és alvásra szüksége van. Azonban mégis bement a telepre, előbb azonban egy közeli vendéglőbe tért be, ahol egy pohár pálinkát ivott.

ban, ami különben az egy pohár pálinkától nem is következhetett volna be. Amíg a munkást kiszolgált, Duma hangosan panaszkodott a sok munka ellen és felemlítette, hogy több nap óta alig evett és alig pihent valamit. Szemtanuk a gyilkosság előzményeit és a véres tett befolyását mondták el. Amikor Borbély leszidta Dumát és a szerencsétlen ember az igazgatóhoz akart bemenni, az ajtóban összeütköztek egymással. Borbély odakiáltott Dumához, hogy hiába megy akárkihez, már el van „intézve”, el lesz bocsájtva. Duma ennek dacára mégis be akart menni az igazgatóhoz, Borbély azonban eléje állott s dulakodni kezdtek, mire Borbély állítólag ötször egymásután mellbe ütötte a munkást, aki efelett annyira elkeseredett, hogy előrántotta a nála lévő hatalmas konyhakést és azzal döfködni kezdett jobbra-balra. A következő pillanatban látták, hogy Borbély összeesik és körülötte vér festi meg a padlót. Nyomban odarohantak és lefoglalták a gyilkost, aki azonban szerintük nem volt beszámítható állapotban.

— Honnan kerítette a kést, vádlott? — kérdezte Ornstein tanácselnök.

— A Vörösökör előtt az uccán találtam — válaszolta tompán Duma Arzén, aki tagadta, hogy a szóváltás közben szaladt volna haza a késért.

A súlyos ítélet.

A tanuk kihallgatása után Mandru ügyész mondtotta el a vádbeszédet és szándékosan elkövetett emberölés büntettéért súlyos büntetést kér a vádlottra. Utána Ispravnic Sever dr. védő állott fel, aki védőbeszédében kétségbevitte a vádindítvány azon állítását, mintha szándékosan esete forogna fenn és szemtanúk állításainak alapján az önvédelem megállapítását kéri, annál is inkább, mert nincsen bebizonyítva, hogy Duma előzőleg hazarohant volna a késért, hanem azt magánál érezve, öntudatlanul cselekedett, amikor azt előrántva, Borbély ütése ellen védekezett. utal a tanuk vallomására és kijelenti, hogy a megállapítás szerint Duma nem használta volna kését, ha Borbély nem támadt rá s tettét csupán csak öltöztetésnek követhette el.

A vád és védelem meghallgatása után a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza. Közül egy órai tanácskozás után nyitotta meg ismét a főtárgyalást Ornstein tanácselnök, aki siri csendben olvasta fel a törvényszék ítéletét, amely előre megfontolt, szándékos emberölés büntetésében találta bűnösnek Duma Arzént, akit ezért a büntetőperrendtartás 279. szakaszának alkalmazásával hat évi súlyos fegyházbüntetésre ítélte, büntetésébe azonban a vizsgálati fogságban eltöltött 5 hónapot beszámította. Az ítélet indokolásában kimondotta a törvényszék, hogy nem látta beigazoltnak az önvédelem tényét s a vizsgálat megállapította, hogy vádlott előzőleg már azzal a szándékkal vette magához a hatalmas konyhakést,

A legjobb rádió

— **Jegyzői kinevezés** Arad megyében. Több jegyzői kinevezés történt január első felében Arad megyében. Boneu prefektus morodai egyzöt Mocreára, Mic községbeli jegyzőt Arad megyében dr. Cancea Auréli Arad megyében honcra és Cismas Emil helyi jegyzőt Peregul-r helyi jegyzőt Peregul-r helyi jegyzőkre január 1-i érdeklében pedig Titc Morodára helyezték. Tisza megyében ugyanekkor Arad megyében prefektusi titkárt — Pancotára jegyzőt — azonban kabinetfőnöknek rára delegálta. Munkács megyében a megyei jegyzőségben pedig György nyitotta meg a 1927 január 1-től kezdődő a község ügyeit a község jegyzőjévé jelölt Simon István jegyzőt pedig Iratosul jelölték.

... a gyilkosság? ...
... Duma ...
... állapot...

A hóhullámnak 35 halottja van Ausztráliában. Sidneyből jelentik: Ausztráliában a hóhullám következtében 35-en haltak meg. Hasonló meleg 1858 óta nem volt Ausztráliában, ahol árnyékban ma 45 fok Celsius.

Lőw Immanuelnek átadták a felsőházi megbízólevelet. Szegedről jelentik: Tegnap este fél hét órakor egy diszszakasz rendőr állított meg a szegedi zsinagóga előtt, hogy diszörtséget álljon annál az ünnepléses aktusnál, amikor Lőw Immanuel főrabbinak átadják felsőházi megbízólevelét. Az ünnep első része a zsinagógában volt, ahol Somogyi Szilveszter polgármester vezetésével az egész városi tanács, dr. Boros Dezső királyi főügyész, Széll Gyula kamarai elnök, az állami hivatalok vezetői és a többi vallás lelkeszei megjelentek. A mandátumot dr. Mezey Ferenc az Országos Izraelita Iroda elnöke hozta magával. Az oltár előtt állott az ősz főpap, amikor átadták megbízólevelét, amelyet megfogadott és fogadalmat tett, hogy a felsőházban minden erejével a magyar hazának boldogulásáért és a magyar zsidóságért fog küzdeni. Este hét órakor pedig a hitközség dísztermében közgyűlés volt. Dr. Papp Róbert nagyhatású beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy akinek az apja a magyar szabadságért küzdött, annak a fia a magyar zsidóság szabadságáért száll sikkra. A nagy tetszést aratott beszéd után Lőw válaszolt közösen szavakkal s arra kérte a megjelenteket, fogadják el egy öreg ember háláját az őt ért megtiszteltetésért. A közgyűlés után nagyszabású bankett volt.

Az elhagyott leány bosszúja. Bregenzben tegnap megrendítő szerelmi tragédia játszódott le. Egy Pinklla nevű leány, az ottani második számú vadász-zászlóalj egy főhadnagya ellen gyilkossági kísérletet követett el — reménytelen szerelemből. A leány lakásán megleste a főhadnagyot, aki elhagyta őt s több revolverlövessel a fején és karján sebesítette meg könnyebben, azután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert s azonnal meghalt.

Értesítés.

Kérem a nagyérdemű közönséget, akinek a fehérneműje 14 napnál tovább van a mosodámban sziveskedjék azt elvitetni
Tisztalettel: **Buttinger Teréz**
Str. Consistoriului No. 7.

A pénzügyigazgató felhívása. Nicotanu pénzügyi adminisztrátor közli, hogy rangra való tekintet nélkül, bármelyik pénzügyi tisztviselő ellen felmerülő bármely természetű panaszok egyenesen hozzá intézendők. A pénzügyi adminisztrátor indokolt esetben a legszigorubb megtorlást fogja alkalmazni az illető tisztviselővel szemben.

Öngyilkos aradi uriaszony. Néhány szó a csodagyermekéről; Egy aradi bordár jubileuma; Régi aradi vendéglősök; Arisztokrata borbélyegéd; Az újvi potyaszivarok Aradon; Vidám esetek; stb. címmel igen érdekes cikkeket közöl az „Aradi Kurir” legújabb száma.

Betörés Aradon. Emmer Imréné aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy Str. Seminarului (Sina-uca) 14. számú házában lévő lakásába betörték és onnan nagy értékű ruhaneműt loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

ELLENTÉT POINCARÉ ÉS BRIAND KÖZÖTT. Párisból jelentik: A reggeli sajtó nyilatkozik Poincaré és Briand között felmerült súlyos ellentétéről. Érthetetlennek tartják a külügyi vita elnapolását.

Megszűnt a szesztilalom Norvégiában. Oslo-ból jelentik: A legutóbb megtartott népszavazás eredményeképpen Norvégiában eltörölték a szesztilalmat.

Gázvombolás harminchét halottal. Mexikóból jelentik: Az Exiale gözöson gázvombolás történt. Harminchét kikötőmunkás meghalt.

Szabadlára helyezték a torneai selyemcsempészeket.

A három letartóztatott ember ügyvédje tiltakozott a fogvatartás ellen.

(Arad, január 14.) A magyaránym torneai csempészség őrizetbe vett tetteseinek ügyében mára rendkívül érdekes fordulat állott be. Mint már megírtuk, az aradi vámbivatal kiszabta a sokmillió bírságot a csempészekre, akiket két nappal ezelőtt átküldött az ügyészséghez azzal, hogy a csempészség bűnügyi részei mellett, miután vagyontalanságuk miatt a kivetett bírság a tetteseken be nem hajtható, a törvényszék esetleg fogházbüntetésre változtatassa át a pénzbírságot. A gyorsított eljárás folyamán a törvényszék meg is tartotta a tárgyalást, azonban ítélethozatalra nem került sor, mert Barbura tanácselnök a vizsgálát kiegészítését rendelte el az ügyben. A törvényszék döntése folytán Crisan György, Ghita Alexandru és Panait Anasztazia az ügyészségre kerültek vissza, ahol Niculescu főügyész további fogvatartásukat rendelte el, de őrisetbe vétel végett a tegnap délután folyamán a rendőrséghez kísértette át őket.

Mára aztán érdekes fordulat állott elő az ügyben, amennyiben a csempészek egyik védője, Ursutiu János dr. pecicál ügyvéd ismeretlen tettesek ellen hivatalból való visszaélés s közhatalnok által elkövetett személyes szabadság megsértése címen a büntetőperrendtartás 145-ik szakaszára való hivatkozással feljelentést adott be a törvényszékhez, s egyben tiltakozását jelentette be az ellen, hogy az em-

lített törvény rendelkezéseivel ellentétben ítélethozatal nélkül 24 órán túl is őrisetben tartották a csempészeket, noha a törvényszék, amikor nem hozott ítéletet az ügyben, egyben fel függesztette a vonatkozó szakasz alkalmazását s így az ügyészségnek a köztárgyalás megtartásáig szabadlára kellett volna helyezni a csempészeket. Az ügyészség ugyanis itt követelte el a hibát, hogy vizsgálóbírói végzés hiányában rendelte el Crisan és társainak további fogvatartását, amelyre azonban az említett törvényszakasz csak abban az esetben ad felhatalmazást, ha az ügyben előzőleg a vizsgálóbíró döntött.

Ma délelőtt különben a rendőrség ismét átkísérte az ügyészségre a csempészeket, akiket azonban a délután folyamán Niculescu főügyész váratlanul szabadlára helyeztetett. A meglepő fordulat következtében munkatársunk kérdést intézett Mandru ügyészhez, aki kijelentette, hogy a főügyész mindkét intézkedése helyes s törvényszerű volt, amennyiben jogában állott a csempészek további fogvatartását elrendelni, miután büntetőalk is vannak, a kiket azonban mindezekelő meg nem sikerült elfogni. Hogy azonban mára váratlanul mégis szabadlára helyezték őket, ez nyilván azért történt, mert a főügyész nem találta fenntarthatónak az esetleges körülményt, hogy a csempészek az igazságszolgáltatás elől elmeneküljenek.

Esküvő. Wild Margit és Dereslye Gyula ma, 15-én d. n. 1 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket a gör. kél. szarb templomban.

Baleset az Újvárosban. Kellenyőben baleset ért egy aradi vállalkozót tegnap éjszaka. Kocsin akart hazamenni egyik mellékútcán lévő lakására és egyszerre a kocsit félrebillent és iovastól, vendégstől és kocsistól együtt belezuhant egy árokba. A koromsötét uccában nem látta a kocsis, hogy a vízvezetékcsöveket javítják és e célból hatalmas árkot ástak. Szerencsére kisebb horzsolásokon és az lejtésen kívül semmi baj sem történt. De történet voltna és ezért nem szabadna elmulasztani a szerelési munkásoknak a szokásos jelzőlámpát az ázott árok, vagy gödör szélén elhelyezni.

Női kéziárszenyít találtak. A törvényszék folyósóján ma délután egy barnabőr női kéziárszenyít találtak, amelyben egy gépelt körvénny, két kulcs, toalettszerek és néhány lej aprópénz volt. Igazolt tulajdonosa a törvényszék portásánál átveheti.

Kiss Rózsa táncitanárnő hétfőn este haladók részére Black Bottom- és Charleston-kurzust kezd a Krispin-teremben.

Fürst Jenőné táncszalonjában szombat este 1 óráig vendégóra, ahol a Black Bottom be lesz mutatva.

Vasárnap este 9-11-ig Black Bottom-kurzus: Schilligner Babánál.

D'Annunzio fia életveszedelemben. Berlinből jelentik: Gabrielino, D'Annunzio fia, aki egy berlini filmgyárban filmrendező, tegnap halálos veszedelemben forgott. A fiatal D'Annunzio egy filmszínésszel együtt a Westen városrészbe ment egy olasz autómobil-órá kiállítására és miután a órá megbízottjával egy autó megvásárlása ügyében tárgyalt, leszakadt az autócarnok vasgerenda- és fűvetőzete. — Csodálatos véletlen, hogy ugy D'Annunzio, mint a filmszínész és az olasz autógyár megbízottja sértetlen maradt, mert a leszakadt vasgerendák több autómobilút össelapítottak.

SPORT

Nemzetközi uszövetség Magyarbajnok. Berlinből jelentik: A magdeburgi Helles február 20-án uszövetséget rendez, amelyen Arneborg svéd, Heinrich és Heitmann német uszövözők vesznek részt. A verseny rendezőségét mindent elkövet, hogy Bárány magyar bajnokot is megnyerje részvevőire.

Az amszterdami olimpiász 1928 július 28-án kezdődik. Amszterdamból jelentik: A nemzetközi olimpiai bizottság 1928 július 28-án nyitja meg ünnepélyesen az amszterdami olimpiászt. A futball-tornát május 27-től július 15-ig bonyolítják le.

M o z i.

XX Minden este szűnő előadás gyönyörű aradi Apolló mozgószínházban az utóbbi idők legnagyobb sikerű előadásában: a Faustban. Az előadást nagyban érdekessé teszi Róna Dezső, Horváth Mici, Szestgyörgyi Mária és Ladislay József fellépése, akik a film közben az opera örökségét részletesen játszik és énekelik. Az aradi Apolló kiegészített zenekara Gounod muzsikájának minden szépségét kihozza. A Faust előadása 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

XXI Őt, tíz és tizenöt lejes helyére szűnő előadás délelőtt 11 órával kezdettel nagyszabású filmmatiné rendez az aradi Apolló és az aradi Uránia. Az Apolló a Poempadour parancsára című 2 felvonásos társadalmi filmet vetít, míg az Uránia a Howride című izgalmas vadászdrámát mutatja be.

XX Az aradi közönség kedvence, Harry Liedtke előléti annak a bájos és szórakoztató filmnek a főszerepét, mely Mercus katonája címen szombattól az aradi Urániában kerül vetítésre. Harry Liedtke, aki a hatvanötödik vidám és könnyelmű szépségét oly megkapó kevésséggel viszi színre, ebben a legújabb filmben aratta legnagyobb sikerét.

XX Jüsi Chou-Chou legközelebb az aradi Apollóban.

**MINDENKINEK
megkell nézni a
CHOU CHOU-t!**

CHOU-CHOU
bemutatója
vasárnap
az aradi Apollóban.

Szobaleányból — miniszter.

Finnország különös politikai szenzációja.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)
Helsingforsból jelentik: Az új szocialista kormány olyan politikai szenzációval lepte meg az országot, amilyenre eddig európai államokban nem sok példa volt. A miniszterelnök tudvalevőleg Tanner professzor lett, a külügyi tárca vezetésével Voimmas egyetemi tanárt bízták meg, aki Finnországot a Népszövetség előtt legutóbb képviselte. Legtöbb vita volt a népjóléti miniszter megválasztása körül, végre is népjóléti miniszterre a szocialista párt egyenes kívánságára Sila a n p a kisasszonyt neveztek ki. A miniszter-kisasszony egyáltalában nem tartozik a felsőbb tizezrek közé. Sőt ellenkezőleg: évekkel ezelőtt mint szobaleány kezdte meg kalandos pályafutását és Helsingforsban még mindig sokan emlékeznek arra az időre, mikor Finnország mostani népjóléti minisztere fehér köténnyel körülhordozta a tálat az előkelő családok ebédlőiben.

Nem szabad azt hinni, hogy a miniszter-kisasszony nem rendelkezik elegendő műveltséggel és intelligenciával a miniszteri tárca betöltéséhez. Már több mint egy évtized óta aktív tagja a szocialista pártnak, rengeteget olvasott és számos értékes könyvet is írt. Különösen inkább hasonlít egy tanárnőhöz mint egy volt szobaleányhoz. Magas, szikár, szemüveges alak, beszéde tökéletesen irodalmi nivóju és különös tehetsége van a szervezés nehéz munkájához. Még szobaleány korában megalkototta a háztartási alkalmazottak szakszervezetét, melynek elnöke volt és nagy érdemeket szerzett a cselédek sorsának enyhítése körül. Menedékházat építtetett az állásnékültek számára, sőt szövetkezetet is alapított, amely tagjait lényeges összegekkel támogatta. Tekintélye, különösen a szociálisták előtt évről-évre emelkedett. Még 1907-ben Helsingforsban városi tanácsossá választották és 1917-ben került be a finn parlamentbe, mint az első nőtagok egyiké. Karrierje most érte el a tetőpontját, amikor miniszterre neveztek ki.

Számos kisasszony — amint ez az átlak-
ban is látszik — nem fiatal hölgy már. De sohaem felejtette el volt pályatársait és miniszteriségének első napjaiban is azonnal reájuk gondolt. Programmbeszéde külön szenzáció volt. Amilyen radikálisnak mutatkozott elveiben, olyan konzervatív és puritán a divattal szemben. A legelőszóban elítélte a bubifrizurát, a lőrít és a táncot. Mindezekről az a véleménye, hogy a nők csak a férfiak kedvéért találtak ki és a modern szocialista társadalom nem tűrheti el az olyan kinövéseket, melyek a női nem állítólagos inferioritását túlzott mértékben hangsúlyozzák. A nők egyenjogúságát a legkomolyabban értelmezi és pedig a nők terhére. Tűntetve az ellen, hogy a női élettelen divatbábokat faragjanak és megköveteli a nőktől is a produktív társadalmi munkát. A háztartási alkalmazottakból hivatalnokokat akar csinálni, akik napi nyolc óras munkaidő alatt szigorúan körülhatárolt teendőkkel foglalkoznak és a zárórakor éppen úgy

leteszik a seprát vagy a fázekat, mint a tisztviselők a tollat, vagy a munkások a szerszámot. A nők egy része azt állítja, hogy a mi-

niszter-kisasszony nem azért ellensége a divatnak, mert szocialista, hanem azért, mert — nem fiatal.

Százmillió aranykorona-vagyon után összeomlás.

Hogyan olvad be Bosel volt bankja a bécsi Bodenkreditban.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) A pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint — mint arról már írtunk is — a Bodenkredit most 30 millió schillingről 45 millióra emeli alapítókáját az Unionbank beolvastása végett. — A bank körülbelül 80 százalékát veszi át az Unionbank részvényeinek, még pedig minden pénzügyi áldozat nélkül. A kibocsátandó új részvényekből ugyanis egymillió darabot a postatakaréknak ad át és ennek ellenében megkapja a közel 3 millió darab Union-részvényt. Sieghardt ilyenformán teljes győzelmet arat Bosel felett. Az osztrák postatakarék részére azzal a nyílt előnnyel járt a tranzakció.

hogy a Bodenkredit garanciája mellett öt millió dollár kölcsönt kap, amiből felszámolhatja a Bosel számára nyújtott hitelből támadt külföldi tartozásait. A Bodenkredit haladéktalanul fel fog mondani az Union bank összes igazgatóinak és elbocsátja tisztviselőinek nagyrészt is.

Az Unionbank, amely most eltűnik az osztrák közgazdasági életből, 100 millió aranykorona vagyonnal rendelkezett 1910-ben és dacára annak, hogy Bosel az Unionbank átvételénél korrektül viselkedett, az ő nevéhez fűződik az 57 esztendőskorú bankház teljes összeomlása.

Aradváros visszakéri a gyermekkórházat.

Éles kritika az interimár bizottságban. — A város vezetősége felterjesztést intéz a minisztériumhoz.

(Arad, január 14.) Aradváros egyik régi sérelmé, hogy úgy mondjuk, titkolt panasz került szóba az interimár bizottság mai ülésén. A bizottsági ülésen a gyermekkórházról folyt a vita és ekkor Micsosi Emil dr. erősen kifogásolta azt a rendszert, amely jelenleg a kórházban uralkodik. Ennek kapcsán aztán kialakult az ülésen az a nézet, hogy miután az Andrányi- és Neuman-féle adománylevél a város fenntartása alá bocsátotta a gyermekkórházat, a városnak feltétlen jogában áll beleszólni annak vezetésébe és gondoskodni arról, hogy a kórház ténylegesen annak a célnak feleljen meg, amilyen célra az örökösök adományozták Aradvárosának: a beteg gyermekek kezelésére, gyógyítására, megmenekülésére.

Beszéde során Micsosi Emil dr. főleg két dolgot kifogásolt. Előszörban azt, hogy a kórház több pavilonját lakásnak alakították át, másodsorban pedig azt, hogy a gyermekkórházba felnőtt betegeket is felvesznek. A felnőttek, amint első- és másodosztályú fizető-betegek kerülnek be a kórházba és éppen az ő kezelésük miatt az orvosok bizonyára nem szentelhetik teljes idejüket és energiájukat a beteg gyermekek gyógyítására és ellátására. Ez az állapot aztán annál hegytelenebb, mivel az ott kezelt beteg gyermekek nagyrésze szegénysorsú szülők gyermeke, tehát ugynevezett harmadosztályú, ingyenes beteg. Újlag hangsúlyozza, hogy az a most divó rendszer semmiesetre sem felelhet meg azoknak az intencióknak, amelyekkel az örökösök ezt a kórházat alapították. Meggyőződése szerint a városnak, illetve az interimár bizottságnak feltétlen kötelessége, hogy ezeket az állapotokat minél előbb megszüntesse. Micsosa Sever dr. ezzel kapcsolatban javasolja, hogy tegyen a város feljelentést az illetékes minisztériumnál és kérje a sérelmek sürgős orvoslását. Leszögezi, hogy a városnak vitathatatlanság jogában áll felülvizsgálni, vajon a kórház vezetői betartják-e az alapítók intencióit.

Cucu Vazul dr. városi főorvos leszögezi, hogy a gyermekkórház a megyei kórházzal együtt 1923. április 1-én állami kezelésbe ment át. A fennálló rendelkezések alapján az osztályt vezető főorvos szuverén joga, hogy a betegek közé kit vesz fel.

Micsosa dr.: Az állam ellen is lehet pert indítani a város jogainak érvényesítéséért, ha az örökösök végrendeletben kifejezetten a városnak adta a kórházat.

Hosszas vita után az interimár bizottság elhatározta, hogy a minisztériumnál megte-

a szükséges lépéseket, hogy a város a gyermekkórház fölött visszanyerje felügyeleti és rendelkezési jogát és hogy a gyermekkórházban megszüntessék a mostani állapotokat, annak hangsúlyozása mellett, hogy a lakosság javát szolgálja, ha megszüntetnék a felnőttek kezelését a gyermekkórházban és ott tényleg csak gyermekeket ápolnának. A felnőttek rendelkezésére áll a közkórház, klinika, szanatóriumok, míg a gyermekek részére egyetlen kórház áll csak fenn Aradon s bizony sokszor az is nagyon-nagyon szűknek bizonyul.

Mulatság.

— Orvosbál ma, szombaton a Központban.
— Deutsch nagy álarcos jémez-bálja január hó 15-én a városligeti lövészegegyesület helyiségében.

Az aradi Urániában

ma, szombattól

HARRY LIEDTKE

új katona filmje:

Marcia katonája

vigáték a katona életből.

Az előadások 1/5, 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

— Ellopták Napoleon törét. Párisból jelentik: Nemrég történt, hogy ismeretlen tette sek ellopják Napoleon híres fekete gyémántját, amely egy Londonban tartózkodó olasz grófi család birtokában volt. Most újra egy Napoleon-relikvia került tolvajkézre. Tegnap betörték a groisbois-i kastélyba és onnan több, nagyértékű relikviával egyetemben Napoleon értékes törét vitték el. A nyomozás folyik.

MA, SZOMBATON

délután 8 órakor

Rendes helyárrakkal

Teljes zenekarral

FAUST.

Röszerepben:

Emil Janningsal

az aradi Apolloban.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi kamarának nem kell a kényszeregyezés

A kiküldött albizottság érdekes javaslata. — Sürgetik egy modern tőzsedebíróság megalakítását.

(Arad, január 14.) Az aradi kereskedelmi és iparkamara egy külön bizottsága, amelyben képviselve voltak az összes érdekeltségek, most foglalkozott a csődönkívüli egyezsége vonatkozó törvénytervezettel amint — mint azt megírtuk — nemrégiben küldött le a kamarák szövetsége Aradra véleményezés és hozzászólás végett. Az aradi kamara bizottsága zárt értekezlet keretében vitatta meg a kamarák szövetsége által készített törvénytervezetet és a többség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mai gazdasági viszonyok között nincs szükség ilyen törvényre, a szóbanforgó tervezet pedig amúgy sem felel meg a célnak, mivel számos visszaélési lehetőséget nyújt az adós részére. A bizottság tehát elvetendőnek nyilvánította a maga és az aradi kamara részéről az egész tervezetet.

Mivel azonban előfordulhat, hogy más kamarák más álláspontra helyezkednek, sőt az is lehetséges, hogy a tervezetből idővel mégis csak törvény lesz, az értekezlet ezt az eshetőséget is számba vette és erre az esetre sok módosítást javasolt. A legfontosabb ezek közül az, hogy a csődönkívüli egyezségről a vagyongondnokot ne a bíróság, hanem a hitelezők nevezzék ki, illetve válasszák meg. Követelte azonkívül az értekezlet a hitelezők érdekeinek hatásosabb megvédését a tervezet keretein belül. Az eljárás meggyorsítására is tett módosító javaslatot, még pedig olyképp, hogy a hitelezőket, az adós bejelentésétől számított 8 nap alatt hívják egybe, ne pedig harminc nap alatt és ugyancsak 8 napban javasolták megállapítani a törvényszék megerősítése ellen beadható felebbezés határidejét is. A törvénytervezet az egyezés megszavazásáért csak személyesen, vagy megbízott által engedélyezi, amivel szemben az aradi kamara azt kívánta, hogy azt közjegyzőileg hitelesített okirattal is lehessen eszközölni és javasolta azt is, hogy az egyezséget ne a hitelezők numerikus többsége, hanem követelések többsége tegye érvényessé. További módosító indítvány az, hogy az adós a hitelezők gyűlésén tegyen esküt arra, hogy egyetlen hitelezőjét sem tagadta el és hogy minden vagyonát a hitelezők kielégítése céljából rendelkezésre bocsátja. A törvénytervezet előírja, hogy az a hitelező, aki az adós hibájából nem érvényesítette jogait, kérheti egész követelését. Ez azonban előreláthatóan sok visszaélésre adna alkalmat, (hisz az adós összejátszhat a hitelezőjével) és ezért a kamara bizottsága azt javasolta, hogy az ilyen hitelező egyelőre szintén csak olyan követeléssel állhasson elő, mint a többi hitelező és csak az esetleg megmaradó vagyomból fordítanak bizonyos részt az ő külön kívánalmi kielégítésére.

A kamarai bizottság ezeken kívül még több apróbb, adminisztratív jellegű módosító indítványt tett és végül erősen kibangalyozva kérte egy modern tőzsedetörvény megalakítását, amelyvel elejét lehetne venni mindazoknak a misériáknak, amik ezen a téren ma is sürries előfordulnak. A módosító javaslatokat, melyek egy oszlopon olyan elborításhoz ragadtak, mint maga a törvénytervezet, a napokban kiadják fel Bucarestbe.

Zürichben 2.80, Párisban 13.50 a lej

Zürichben az utótgósdén 2.81.50 a lej.

Helyi valutaárak. Január hó 14.)

Kifizetések: Berlin 45.05, Amsterdam 75.20, Newyork 188.75, London 919, Páris 7.60, Milánó 8.35, Prága 5.60.50, Budapest 33.20, Zágráb 3.39, Bécs 26.67, Zürich 36.50. — Árú: Márka 45, holland forint —, dollár 189, angol font —, francia frank 7.60, olasz lira 8, cseh korona 5.60, magyar korona 33.20, dinár 3.35, osztrák schilling 26.60, svájci frank 36.50. — Pénz: Márka 44, holland forint —, dollár 187, angol font —, francia frank 7, olasz lira 7.60, cseh korona 5.35, magyar korona 32.40, dinár 3.15, osztrák schilling 25.60, svájci frank 36.50. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 14.)

Berlin 123.05, Amsterdam 207.45, Newyork 518.75, London 2517.25, Páris 20.62.50, Milánó 22.55, Prága 15.34.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.12.50, Bucaresti 2.77.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Zürichi üzletárak. (Január hó 14.)

Berlin 123.05, Amsterdam 207.45, Newyork 518.87.50, London 2517.75, Páris 20.61, Milánó 22.70, Prága 15.36, Budapest 90.65, Belgrád 9.12.30, Bucaresti 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Bucaresti tőzsdenyitás. (Január hó 14.)

Devizák: Páris 7.47, Berlin 44.20, London 903, Newyork 185.75, Milánó 8.10, Zürich 36, Bécs 26.40, Prága 5.52. — Valuták: Napoleon 755, márka 46, leva 1.35, török lira 0.94, angol font 910, francia frank 7.65, svájci frank 36.50, olasz lira 8.20, drachma 2.20, dinár 2.35, dollár 189, lengyel zloty 21, osztrák schilling 27.50, magyar korona 27, cseh korona 5.65.

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg

Bruckner bútorgyár rektorát Arad,
Siráda Ghiba Birta No. 16
Cég tulajdonos: VAJNA ADOLF.

Rád 6-műsor.

Szombat, január 15. Wien—Graz: 10.45. Operaelőadás, utána jazz-band. — Pozsony: 18. Hangverseny. — 22.30. Cigányzene. — Zágráb: 18. Hangverseny. — Milano: 20.45. Operaelőadás. — 22.45. Jazz-band. — Breslau: 20.25. Vidám est. — 22.15. Tánccso-

sa. — Prága 22.15. Tánccso. — London—Davenport: 20.45. Tánccso. — 23.30. Tánccso. — Leipzig: 22.15. Tánccso. — Stuttgart: 20. Kamarazeneest. — 22.30. Tánccso. — Frankfurt a. M.: 20.15. Strimberg dráma a „Máncs”, néma kávéházi zene. — Bécs: 17.15. Hangverseny. — München: 20. Tánccso. — 20.30. Tánccso. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírfelkötés. — 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 19.30. Sportelőadás. — 20.30. Goethe Fesztivál, kamarazenei kiemeltek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefektúra Judotulaj.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget.

Minden külön értesítés helyett!

Deutsch Károly a saját, valamint testvérei Juliska, Terka, Felice és Margit nevében is fájó szívvel jelenti, hogy forrón szeretett édes anyja, a legjobb testvér és rokon

Özv. Deutsch Józsefné

szül. SPITZ JENNY

f. hó 14-én éjjel 1 órakor 85-ik életévében rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunkat f. hó 16-án, vasnap 11 órakor 11 órakor kísérik a Str. Colonel Pirci (Vörösmarty-uca) 5. számú gyászházból örök nyugalom helyére, az aradi zsidó temetőbe.

Köls és Déke nevűkkel

Arad, 1927. január 14-én. 341

Köszönetnyilvánítás.

Felejtetetlenül jó férjem és édes anyám

id. Both János

elhunytával köszönetet mondunk mindazoknak, akik temetésén résztvettek, ravatalára koszorút vagy csokrot helyeztek, avagy részvéjüknek egyeb uton kifejezést adva, mélyszégyes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönetet mondunk az aradi hírlapoknak, szakszervezeteknek és Gutenberg dalkörnek, valamint az összes jóbarátok és ismerősöknek.

Arad, 1927. január 14.

Özy. Both Jánosné

és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtetetlenül férjem, illetve édesanyám

Feldmann József

elhunytával alkalomával részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekezték és drága halottunkat utolsó utjára elkísérték, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Arad, 1927. január 14.

Feldmann család.

Az aradi **APOLLOBAN** ma utójjára
GOUNOD nagy operája

FAUST.

Főszerepben: **EMIL JANNINGS.**

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Hatszobás

teljesen modern II-ik emeleti
szobák a volt Andrássy-téren,
orvosnak ügyvédnek igen alkalmas,
százezer leféléssel
ÁTADÓ. Bővebbet:

MURANUL-térben Arad. Hópostával
Szomban. 15166

Keresünk

megbízható hirdetés-
szerszű férfit, vagy
nőt, gyakorlati há-
nyában kitan-
nitjuk. 1510

Cím az Aradi Közlöny hirdetőjében.

Új butorhitel!

részletfizetéssel.

Ebédő, háló, fa- és vasbutorok, di-
ványok, matracok, ágycatátek, Éden
pamlaok, zongora, varrógép, írógép stb.

CAROL GARAI

MAGAZIN DE MOBILÉ.

Arad, Piața Avram Iancu 10.

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kö-
tegekben

kaphatók az Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában.

INGYEN AD

minden felvételhez egy má-
vesszi kivitelű nagytáskát

Stojkovits és Békés

Arad, Piata A. Iancu
(Szabadság-tér) :-:-

Kereskedelmi alkalmazottak és Magántisztviselők évi közgyűlése

január 16-án, vasárnap d. e. 1/2 10 órakor a Munkásotthon nagytermében. Minden alkalmazott ott legyen!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vásárlás az apróhirdetésekről: Az apróhirdetést öt napig szabad elhelyezni. — Minden sor hirdetésért 100 lejt, napi, vasárnap 8 lejt. — Vasárnap 500 lejt, hétfőre 70 lejt. — A vasárnapon helyet igénylő hirdetésnek alábbvalóan kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legutolsó hirdetés ára 10 szög hétfőnap 40 lejt, vasárnap 60 lejt. A kiadóhivatal megtartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavágja, amely kiadójánál fogva érdektelenségben nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatása illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

KÉREM SZÉPEN: Fájdalmasan boldogít még a család is, amely veled kapcsolatos. 332

Alkalmazás.

TANULÓ felvételt műszerésznek Gás-vár Arad, Str. Horia 2. 324

BEJÁRÓ SZORALBANY azonnali be-
lépésre keresetlik. Strada Mirosa Sta-
năşon (Verbőcsy-u.) 2. emelet. 326

ELPÓZÓ mindenes február 1-re ke-
restetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 346

NOTE eine Perfekt deutsche Erzie-
herin für mein 5 Jähriges Mädchen. Wie-
nerin in verzug. Offerte an die Adresse
Frau Emil Pop Petroseni einenden. 331

MINDENES leányt azonnalra keresek.
Cibutyra, Arad, Str. Unrei (Fábián) 2. 340

PIATAL molnársegéd szorgalmas azon-
nal felvételt Frisch-malom Cartic. 339

Vétel és eladás.

KAJÁT termék tisztított ébor pa-
ketezve kapható Földes gyógyszerár-
tárban. 6876

ÁRCSON KAPHATÓK hintaszék, női
szék, férfi és női ülőgarnitúra, szőnyegek,
kötő, ebéd, niszob, leány szoba, sza-
lon, konyhaberendezések, bőr és szalon
táskák, táskák, antik órák, ebéd és
szalon asztalok, íróasztal, klubbarnitura,
asztalnemű, díszágy, plüsch és
asztal ággyel, ebéd szék, író-
asztal, díszágy, ággyak,
tíz márványos ebéd, antik komód, Bi-
ermayer szalon, antik lámpák, hűtőpók,
gyermek kácsi, gyermekágy és ko-
vár, női ruhák stb. Salgó, Arad, Str.
Consistorialul 12. (Bathány-u.) I. em.
jobb. 1000

GYÖNYÖRŰ valódi Hermelin gallér
eladó. Arad, Str. Cantacuzino (Határ-
uca) 36. 349

BENZIN MOTOR potem áron sűrűszen-
dés. Úszákepec, 24 lóerős, jákarban,
3 hengeres, alumínium, mely autó, cső-
nak, szánhajtás, cséplés, lavágás stb.
előjára könnyen átalakítható. 32.000 lejt.
Kérelmez Arad. 347

VALÓDI rozakönyv naponta kapható
Pachos-féle utcájában Arad, Str. Cri-
sta (Károly-u.) 6. 333

KERESÉK vendéglői kimerőasztalt,
ágy és poharakat és egyéb hozzávaló
berendezést. Cím Cuza Voda 3 a ház-
tulajdonosnál. 342

BIZOMÁNYBA KERESÉK gyer-
mekjátékokat, díszágyakat, bőrön-
dőt, mű- és antik tárgyakat, komplett
szobaberendezéseket, szőnyegeket, köz-
szükségleti cikkeket, férfi ruhanevet,
egyeb butoridarabokat stb. Salgó,
Arad, Str. Consistorialul 12. (Bathány-
u.) I. em. jobb. 1000

**Divatszövetek, bársonyok,
velour chiffonok és báli
selyem ujdonságok óriási
választékban s olcsó áron
kapható**

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca)
divatruházban.

**Vásznak és sifonok legol-
osóbb bevásárlási helve.**

Eladás.

Kérjen

Buziási Phoenix

természetes ásványvizet.
Előrendeléstől és borítás.

Ingatlan.

110.000 LEIÉRT kis magánház Ujika-
lakán kedvező feltételekkel sűrűszen-
eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talában. 279

Fűtőrendszer,

gőzfűtés, fűtőtest, fűtőtest
és fűtőtest berendezéssel

Lipován eladó.

Bővebbet Czeiler és Szathmáry-
nál Aradon. : : Közvetítők díjaztatnak.
Ugyanott egy 12 HP. gőzgép is eladó.

Tégla

közismert legjobb minőségű gép-
tégla kedvező fizetési feltételek
mellett legjutányosabb áron kap-
ható Pollák Sándor gőz-
téglagyárában Aradon.

Háromszobás,

fűtőszobás modern magánház szép
nagy gyümölcsös kerttel, istállóval,
hosszú bérszerződéssel a volt Tököl-
tyi közelében bérbeadó. — Megbizott:
Győrffy Mures Irodája Arad, Str. Unrei.

Olcsó árak

Muzsai-nál Arad

színházzal szemben.

Gyapjú öltöny
téli Lei 1750

Double raglan
v. ulster téli Lei 2350

Téli kabát úrnő
sál pártával Lei 2850

Bőr kabát

szirma bűrés és gallér Lei 4000

Korték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

FRIGUL SI AERUL RECE
usucă pielea. Numai o
cremă de toaletă. NICI
USCATA NICI GRASA.
ci ca desăvârşire usucă,
cum este

La Crème Simon

poate intr'alcăvăr să des-
epidermei mlădie rez-
buincioasă ca să înfrunte
asprimile frigului.

Kiskereskedők figyelmébe! Mielőtt cukorka- és csokoládé
szükségletet beszerzi, okvet-
len keresse fel a Bonbonerie „Palatul“-t, hol minden fajta árut állandóan
dusán felszerelt raktárból olcsó árak és figyelmes kiszolgálás mellett bosszítok
rendelkezésre. Bonbonerie „Palatul“ Arad, Str. Alexandri I. szám (volt Gábor-útfő).

SÉRV- és HASKÖTŐK.

Állandó raktára és javítása. — Keztyűk tisztítását és javítását olcsón vállalom.
MARTIN, Arad, Strada Horia (Szántay-palota)

Szőlőültvény

és mindenfajta direkttermő duggyöke-
res 1 és 2 éves, továbbá Riparia 1
és 2 éves gyökeres szőlővessző, ugyan-
azon fajokból sima vessző a legol-
csóbb áron beszerezhető:

J. SZÜCS szőlőtelepén

Diosig in Bihor. No. 27.
Aranyvécik ingyen és bérmentve.

1-2-3-4 szobás

modern lakások átadók.
Bővebbet: 15280

Győrffy „Mures“ irodája

Maculatura papir 5 kgros
csomagokban kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ausztriában élő magyaroknak!

7 szó BAUER a szerencse fia

osztálysorsjegyei szerencsével játszanak.

Rendeljen ezért még ma zárt borítékban egy II. osztályú vétel
sorsjegyet — (Huzás már január 25-27.)

ALBERT BAUER WIEN,

IV., FAVORITEN STRASSE No 4/4.

Minden rende- lést azonnal végrehajtunk	Egy osztálysorsjeggyel nyerhet Ön 750.000 Schillinget! 100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény Összeyeremény érték 10.640.000 Schilling.	A II. osztályú vételsorsjegy árai:	
		Egész sorsjegy	S 64.—
		Fél sorsjegy	Lej 1900 S 32.—
		Negyed sorsjegy	Lej 950 S 16.—
		Nyolcad sorsjegy	Lej 480 S 8.— Lej 240

Beton-formák,

csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, ce-
menttöcserepek, üreges betontömbök, beton és salak-
tégla stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — I-a
cementtöcserepek és az összes szükséges ke-
lékeket cementárugyárak berendezé-
sére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA“

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T.
Brasov, Kis-ucca 12. Telefon 5-78.
Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt
raktárunkat. —: Praspéktusok és árajánlatok díjmentesen!